Algemene toelichting Bedrijfseffectentoets

De Bedrijfseffectentoets: wat en waarom

De Bedrijfseffectentoets (BET) is het instrument om de aard en omvang van de gevolgen van ontwerpregelgeving voor het bedrijfsleven in kaart te brengen.

Regelgeving is bedoeld om gewenste maatschappelijke effecten te genereren, maar brengt vaak ook minder gewenste neveneffecten met zich mee. Voor een evenwichtige oordeelsvorming en besluitvorming is inzicht noodzakelijk in zowel de beoogde (gewenste) effecten als de niet-beoogde (neven)effecten. Het is volgens de 'Aanwijzingen voor de regelgeving' en het

'Integraal Afwegingskader voor beleid en regelgeving' (IAK) verplicht om de verwachte gevolgen van ontwerpregelgeving in beeld te brengen in de toelichting bij ontwerpregelgeving. De verwachte gevolgen voor bedrijven ("bedrijfseffecten") moeten zo specifiek mogelijk (kwantitatief) worden aangegeven. Op die manier kunnen deze goed in de besluitvorming worden meegewogen en kan worden bepaald of de effecten acceptabel / proportioneel zijn gelet op het doel van de regelgeving.

Wanneer is de BET van toepassing?

De BET is van toepassing op nationale regelgeving: wetten, Amvb's/Besluiten van algemene strekking en ministeriële regelingen, voorzover deze regeldrukeffecten of andere bedrijfseffecten met zich meebrengen. Het gaat niet alleen om nieuwe wet- en regelgeving maar ook om wijzigingsvoorstellen op bestaande wet- en regelgeving.

De BET is ook van toepassing op de omzetting van Europese regelgeving in Nederlandse wet- en regelgeving en op aanpassing van Nederlandse wet- en regelgeving naar aanleiding van internationale verdragen.

De BET is niet van toepassing op begrotingswetten en dossiers die puur gericht zijn op het heffen en wijzigen van tarieven van belastingen, premies, retributies, leges. Bij een structuurwijziging is de BET wél van toepassing.

Wie doet de BET?

Het initiërende ministerie van de ontwerpregelgeving draagt de verantwoordelijkheid voor het in beeld brengen van alle effecten, waaronder dus de bedrijfseffecten. Hier kan eventueel een extern bureau bij worden ingeschakeld. Voor de regeldrukeffecten is het raadzaam als beleidsmakers / dossierhouders schakelen met de zogenoemde 'regeldrukcoördinator' van het eigen departement. De lijst met contactgegevens van de departementale regeldrukcoördinatoren is te vinden op intranet onder Kernprocessen/Beleid maken/Wegwijzer Regeldrukverantwoording.

In welk stadium wordt de BET gedaan?

Het is wenselijk om zo vroeg mogelijk met de BET te beginnen, zodra het voornemen tot regelgeving vaste vorm begint aan te nemen. Een vroegtijdige inschatting en beschrijving van de bedrijfseffecten biedt de beste kans dat de resultaten van de toets een serieuze rol spelen in de beleidsafweging en dat nog naar alternatieven kan worden gekeken.

Toetsloket

De resultaten uit de BET moeten worden opgenomen in de Memorie van Toelichting c.q. de Nota van Toelichting van de conceptregelgeving voordat er besluitvorming over de conceptregelgeving plaatsvindt in het ambtelijke voorportaal van de ministerraad en onderraad. De verplichte toetsen uit het IAK, zoals de wetgevingstoets en de BET, moeten dus doorlopen worden voorafgaand aan agendering in de voorportalen. Dit loopt via het Toetsloket van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Als de conceptregelgeving daar wordt aangeboden, kunnen de accountmanagers van het ministerie van Economische Zaken kritisch kijken naar de resultaten van de BET. De regeldrukdirectie van EZ reageert binnen 2 weken.

Indien geen overeenstemming kan worden bereikt over de toetsresultaten, moet het indienende ministerie dit melden bij de stukken voor de onderraad en ministerraad.

Internetconsultatie en regeldruktoets

In het geval dat de conceptregelgeving wordt aangeboden voor internetconsultatie, is het de bedoeling om in deze fase indien beschikbaar al een (voorlopige) Bedrijfseffectentoets mee te publiceren op de website van internetconsultatie (www.internetconsultatie.nl). Deze afspraak heeft het kabinet in najaar 2013 gemaakt en aan de Tweede Kamer gecommuniceerd. Het doel hiervan

is dat belanghebbenden die via internet op het conceptvoorstel willen reageren beschikken over relevante effectinformatie, voor zover die op dat moment bekend is c.q. kan zijn. De input van belanghebbenden kan aanleiding zijn om de inschattingen ten aanzien van de verwachte bedrijfseffecten aan te passen of het voorstel inhoudelijk nog aan te passen om bepaalde ongewenste bedrijfseffecten te beperken. Internetconsultatie kan dus prima gebruikt worden als klankbord ten aanzien van de verwachte bedrijfseffecten.

Parallel aan de internetconsultatie wordt de conceptregelgeving, samen met de beschikbare bijbehorende stukken (beantwoording van de 7 vragen uit het IAK, BET, eventuele uitkomsten MKB-toets en een kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van ingeschatte gevolgen voor regeldrukeffecten) ter toetsing aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk voorgelegd. ATR heeft een emailadres opengesteld waar de ontwerpregelgeving voor toetsing naar toe kan worden gestuurd (adviesaanvraag@atr-regeldruk.nl).

Vervolgfasen

Indien ontwerpregelgeving na behandeling in de ministerraad ingrijpend wordt gewijzigd (bijvoorbeeld naar aanleiding van het advies van de Raad van State of vragen uit de Tweede Kamer), kan nadere toetsing noodzakelijk zijn.

Overzicht processtappen en aandachtspunten

Op het rijksbrede intranet staat ook een breder overzicht van processtappen bij het verantwoorden van regeldrukeffecten, inclusief een toelichting daarop (handleiding). De Bedrijfseffectentoets speelt daar een belangrijke rol in. Het processchema en handleiding zijn te vinden in de rubriek

Kernprocessen/Beleid maken/Wegwijzer Regeldrukverantwoording.

Over de uitvoering van de BET

De BET heeft 7 hoofdvragen, verdeeld over vijf onderdelen:

- Geraakte doelgroep (omvang en samenstelling)

- Regeldrukeffecten

- Innovatie-effecten

- Markteffecten

- Overige bedrijfseffecten

Niet alle onderdelen of vragen zijn altijd van belang. Als een onderdeel of vraag niet van toepassing is, kan deze worden overgeslagen en “n.v.t.” worden ingevuld.

Proportionaliteit

Naarmate de te verwachten gevolgen voor het bedrijfsleven zwaarder zijn, worden ook zwaardere eisen gesteld aan de diepgang van de toets. De kosten en baten van de toetsinspanning moeten met elkaar in evenwicht zijn: het nut van meer informatie voor het besluitvormingsproces moet opwegen tegen de moeite die het kost om die gegevens boven water te krijgen.

Aparte paragraaf ‘Bedrijfseffecten’/’Regeldrukeffecten’

De antwoorden op de vragen van de Bedrijfseffectentoets moeten worden verwerkt in de Memorie of Nota van toelichting bij een wetsvoorstel of AMvB. De manier waarop is vormvrij, maar het is wel de bedoeling om hiervoor (plus voor de eventuele regeldrukeffecten voor burgers) een aparte,

herkenbare plek in de toelichting te reserveren voor de inzichtelijkheid en vindbaarheid. De regeldrukeffecten moeten worden beschreven in een vaste paragraaf ‘Regeldruk(effecten)”.

MKB-toets

Als onderdeel van de vragen over regeldrukeffecten is de vraag opgenomen of een MKB-toets heeft plaatsgevonden en of de resultaten daarvan verwerkt zijn in de toelichting bij de ontwerpregelgeving. Indien de verwachting is dat nieuwe regelgeving tot omvangrijke regeldrukeffecten leidt voor het MKB – dient het verantwoordelijke departement zo vroeg mogelijk in het wetgevingstraject in gesprek gaat met MKB-ondernemers. In de regeldrukparagraaf dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan de eventuele effecten van de regelgeving voor het MKB. De MKB-toets moet al in de beginfase van het wetgevingstraject meer inzicht geven in werkbaarheid, uitvoerbaarheid en proportionaliteit van de nieuwe wet- en regelgeving en ook in de specifieke regeldrukeffecten voor het MKB.